

Bok. Whips of the West
 Forfatter: David S. Morgan
 Forlag: Cornell Maritim Press
 Publisert år: 2007
 ISBN: 978-0-87033-589-1
 Språk: Engelsk

Boken Whips of the West er liten i formatet men stor i sitt innhold. Den forteller historien om hvordan piskene og en by utviklet seg i Amerika. Gjennom en nokså uskyldig start i 1808 da en mann med navnet Joseph Jokes som hadde noen hikory trær på sin eiendom, en dag plukket opp en gren han festet noen lærremmer på. Slik ble den første pisken laget. Det vokste etterhvert som tiden gikk, bl.a. gjennom den industrielle revolusjon til å bli flere fabrikker som holdt på helt frem til vår tid. Den største og mest kjente var kanskje United States Whip Company som produserte 15000 pisker i måneden på det meste. Den såkalte «buggy whip», en pisk til bruk i bl.a. karjoler var sentral. Stedet hvor dette hendte vokste frem til å bli byen Westfield i delstaten Massachusetts. Og ennu i dag fortsetter firmaet Westfield Whip en liten produksjon. Mer skal ikke røpes her. Boken streifer også innom en del av utviklingen ellers i dette området av USA som kalles New England. Og det er med på å gjøre boken mer inntresang- Den gir slik, svar på mangt gjennom de 7 kapitler den består av og de 6 tillegg eller appendix som det heter på engelsk. Totalt har den 156 sider. Den har også et relativt bra, eldre fotomateriale av gamle fabrikk interiør, maskiner og glimt fra produksjonen i fabrikkene. Og ikke minst, fotoglimt fra de gamle varekatalogene som viser et imponerende produkt utvalg. Men etter undertegnede oppfatning blir bokens innhold litt forenklet omkring forhold som dens stoffmengde utgjør. Det er mulig at forfatteren ikke kan lastes for det. Men stiller man spørsmål om hvor de engelske/europeiske innvandrerne/håndtverkerne som kom til New England hadde sine kunnskaper om fletting fra så peker bare forfatteren på at de hadde disse kunnskapene med seg. Men sier ikke et ord om hvor de kunne ha dem fra. Dette angår etter undertegnede oppfatning enno ubesvarte historiske spørsmål på dette området som bunner i på forskjellig vis de påståtte mauriske kunnskaper om fletting. Maurerne innvaderte Spania omkring år 800 e.k. Hvor de dannet en sivilisasjon som utviklet en omfattende handel med basis i en lærindustri. Og med Cordova som hovedstad. De ble drevet tilbake over Gilbraltarstredet til sist på slutten av 1400 tallet.*I henhold til Bruce Grants bok - Encyclopedia of Raw Hide and Leather Braiding - og innledningskapittlet - The Romance of Leather Braiding – var det Hernando Cortez og folk i hans følge når de erobret Mexico som brakte kunnskapen om fletting med seg til den nye verden. Og som gjennom århundrene resulterte i Bruce Grants bok. (det er en grov teori). Gyllenlær er vel kjent i Europa for å ha sine røtter i den mauriske skinn/lær industri. Men hvorfor er det ikke mulig å finne en fletting etter maurene i Europa?. En teori som streifer undertegnede ved lesning av boken – Whips of the West – er at de flettinger som de engelske/europeiske håndtverkerne brakte med seg flere hundre år senere til New England en gang kunne ha hvert et krigsbytte.** Det var fks.

engelske leiesoldater med på gjenerobringen av Spania. Og kunnskapen om fletting kunne ha blitt tatt som krigsbytte og ført med til England. Hvor den ble tatt vare på i hemmelighet, i et laug fks. En slik kunnskap var i rette persons hender ganske attraktive. Og mulighetene de hadde forteller jo boken om piskene om. Det gjør det inntresangt å tenke på at Cordova i Spania en gang var et senter i en sivilisasjon som utviklet en omfattende handel basert på en lærindustri. Og at Westfield i Massachusetts mange hundre år senere også ble et slags senter basert på en lærindustri. Men hvor kunnskapen om flettingene kom fra er uklar. I det minste fra et ide historisk/håndtverker synspunkt. Det er en historisk skygge på boken. Noe som til en viss grad understrekes av fotoet på permens forside av en rytter i en støvete skygge. Det er et mysterium.

Ellers er også en omtale av forfatteren David S. Morgan bak i boken. Her fremkommer det at han har laget flere bøker om beslektete emner. Og det finnes også en liste over forlaget Cornell Maritim Press's utgivelser av littratur i tilknytning til emnet. (Cornell Maritim Press var også Bruce Grants forlag). Alt i alt er boken Whips of the West en liten bok med et stort innhold til å bli glad i. Og den er kanskje litt oversett i det «rush» av bøker og annen informasjon som har kommet de senere årene om pisker. Den har forunderlig nok ikke hvert år se i forhandlerens kataloger i skandinavia. Muligens er den ikke prioritert lagervare. Alikevel må den sies å være en sentral bok om dette emnet.

kilde: Bruce Grant, Encyclopedia of Raw Hide and Leather Brading, side xx. ** ukjent kilde.

(Denne omtale var første gang publisert i Lær, Sko og Skinn Nr. 1- 2012)